

In research we trust – navigating complexity in the PhD journey

English translation below.

Sammanfattande reflektioner från Doktorandrådets rådslag 2022.

Den sjätte oktober 2022 ledde doktorandrådet ett rådslag under SWERA:s huvudkonferens. Rådslaget hade planerats av Doktorandrådets arbetsgrupp bestående av Alex Örtegren, Jonas Udd, Linnéa Rosengren, Malin Kronqvist Håård, Maria Walla, Marie Bengtsson, Marina Karlsson, Sandra Svensson, Sara Viklund, Therese Friberg, Line Isaksson och Maria Lennartsdotter. De två sistnämnda ingick även i SWERA-konferensens lokala organisationskommitté vid Karlstads universitet.

Rådslaget inleddes med en sammanfattande presentation av doktorandrådets arbete och de olika inslagen under doktorandrådets förkonferens den 4 oktober, se dokument publicerade på SWERA:s hemsida. Förkonferensens tema, *In research we trust – navigating complexity in the PhD-journey*, hade valts med koppling till huvudkonferensens tema *Forskning för, om och i pedagogiska verksamheter* men utifrån utmaningar som forskarstuderande ofta möter avseende publicering och etik. Efter inledningen fortsatte rådslaget med samtal i slumpmässigt sammansatta grupper, ledda av ledamöter i doktorandrådets arbetsgrupp. Såväl forskarstuderande som SWERA:s övriga medlemmar från tolv olika lärosäten deltog vilket upplevdes bidra till dynamiska samtal. Inför rådslaget hade doktorandrådets arbetsgrupp förberett ett urval av frågor rörande det som hade belysts under förkonferensen. Det fanns också möjlighet att diskutera annat av värde framförallt önskemål om vad doktorandrådet och dess arbetsgrupp kan fokusera på framöver. Efter gruppdiskussionerna samlades deltagarna i storgrupp för sammanfattning av samtalen inför övriga deltagare.

Etiska dilemman

Forskareetik och forskningsetik tog störst utrymme under gruppsamtalen, och då särskilt dilemman kring den praxisförskjutning som pågår för närvarande i riktning mot allt fler etikprövningar. Doktorander brottas återkommande med etiska frågor överlag men just kring etikprövningar finns det mycket oro, eftersom dessa inte går att göra i efterhand och material riskerar att bli ogiltigt. Doktorander uttrycker svårigheter att navigera i en djungel där svaret beror på vem som tillfrågas om råd. Vi noterar att det finns olika åsikter och traditioner både inom ett och samma lärosäte och mellan olika lärosäten. Situationen blir särskilt problematisk för de doktorander som får olika signaler och råd, och som då kan få svårt att lita på handledare som säger att etikprövning inte behövs. Många tycker att det är bättre att göra etikprövning än inte alls för att istället få reda på i efterhand att det inte var nödvändigt. Osäkerheten kring detta dilemma bidrar till växande juridifiering av etiken, en praxis som forskare själva bidrar till. Dessutom tycks vi ha hamnat i ett läge där det juridiska alltmer styr utformningen av våra projekt. Organisationen är inte anpassad för alla omfattande etikprövningar som görs. Det är tidskrävande att skriva ihop både etikprövningsansökan och datahanteringsplan, men det kan också ge goda möjligheter att tänka igenom hela avhandlingsprojektet redan i planeringsfasen. I ett av gruppsamtalen lyftes ett gott exempel på lärosätes- eller fakultetsövergripande rådgivning, nämligen en nyinrättad forskningskommitté på Karlstads universitet som kan ge råd om huruvida ens projekt kräver etikprövning eller inte. En allmän uppfattning var att frågan om det växande antalet etikprövningar bör drivas vidare av seniora forskare.

Inspirerade av det panelsamtal som ägde rum under doktorandernas förkonferens lyftes också vikten av att varje forskare behöver känna sig säker på etiska val under hela projektets tid, inte bara i planeringsfasen och utifrån juridiska aspekter. Förmågan att kunna göra etiska avvägningar är ett förhållningssätt som behöver hållas levande under hela doktorandtiden. Dessutom måste det finnas tillit till att professionen har kompetens att göra etiska överväganden även utan etikprövning, en förmåga som tränas både under doktorandtid och genom fortsatt erfarenhet. Forskarens kritiska röst är viktig, exempelvis kring sin egen/egna roll(er) i relation till samhället, aktivism, normer, osv, och vilka konsekvenser intagandet av respektive roll kan innebära. Här har handledare ett stort ansvar att vara involverad i doktorandernas projekt för att förstå varje doktorands behov. Det fanns också önskemål om en nationell forskarutbildningskurs i etik inom det pedagogiska kunskapsområdet. En sådan kurs skulle kunna bidra till bättre möjligheter att överblicka området.

Samtalet berörde också forskningsetik och forskareetik med anledning av att SWERA beslutat att anta nya riktlinjer (Vancouver-reglerna) för samförfattande. Samförfattande uppfattas som positivt, men väcker samtidigt en rad frågor kring vilket bidrag som krävs för att stå som författare till en artikel. Det finns en risk att juniora forskare hamnar i beroendeställning till handledare eller projektledare vid samförfattande. En annan aspekt är att det kan vara svårt att avgöra vilket eget självständigt bidrag doktoranden står för i artikelskrivandet.

Att skriva en avhandling

Frågor relaterade till skrivande av avhandling och deras olika format och språk behandlades under gruppamtalen. Samtalen handlade bland annat om att antalet monografier minskar till förmån för sammanläggningsavhandlingar samt doktoranders vägval mellan att skriva på svenska eller engelska. Dessa spörsmål beror på fler anledningar än enbart syftet och forskningsområdet. En del doktorander känner att de måste lägga energi på att motivera sitt val av monografi på svenska, medan andra tänker att de kan skriva populärvetenskapliga böcker på svenska efter disputation. De som skriver sammanläggningsavhandlingar kan hamna i en situation där det blir svårt att få ihop kappan. Eftersom det finns ett värde i såväl monografier på svenska som sammanläggningar på engelska, är det viktigt att fortsätta diskutera doktoranders vägval.

Avhandlingens språk är ofta ett strategiskt val som handlar både om karriärmöjligheter och den målgrupp som man vill kommunicera sin forskning med. Doktorander behöver ställa sig frågor som hur stort forskningsfältet är, hur fältet i övrigt ser ut och valet av tidskrift. Valet av språk i avhandlingen ger doktorander olika utmaningar som exempelvis tiden det tar att öva upp sina språkliga färdigheter men också utmaningar kopplade till att skriva om svensk empiri på engelska.

Någon gruppdiskussion handlade också om vad som sker med en forskarstuderande som ingår i ett hårt styrt projekt med färdiga forskningsfrågor och på förväg bestämd teori och metod. Där ställdes frågan om huruvida de doktorander som ingår i ett dylikt projekt likvärdiga kunskaper som en som skapar ett eget projekt? Det fanns också en diskussion som helt kort lyfte frågan om hur det relativt korta tidsspännat om fyra år påverkar forskarutbildningens kvalitet.

Om doktorandrådets framtida arbete

Årets förkonferens för forskarstuderande var mycket uppskattad med sitt fokus på etik och publicering vilka ansågs vara angelägna, konkreta och relevanta frågor. Det framfördes önskemål om att kommande konferens fortsätter på samma eller liknande teman. Forskarstuderande brottas ofta med olika etiska dilemman och det finns önskemål om att fortsätta samtalen om vad som händer på detta område. Etiska aspekter av forskning, särskilt den praktisknära forskningen,

behöver diskuteras vidare. Även handledning, forskarutbildning, publicering och olika tidskrifters förväntningar är kollegiala frågor som gynnas av en öppen diskussion. SWERA kan vara en central nod i att skapa förutsättningar för detta samtal inom det pedagogiska kunskapsområdet.

Det framfördes även önskemål om en fortsättning på samtalet om tvivelaktiga tidskrifter och konferenser samt ytterligare en session med en eller flera tidskriftsredaktörer som kan ge handfasta råd om skrivande inför publikation. Nafsika Alexiadous presentation under förkonferensen om hur en review-process går till och vilka krav som redaktörer ställer på en artikel var nämligen mycket uppskattad och beskrevs som en möjlighet att komma in bakom scenen för att lära sig yrkesknepen. Även SWERA:s antagande av Vancouverreglerna nämndes som viktigt område att fortsätta diskutera.

Ett annat område som önskade belysas under doktorandernas förkonferens nästa år är deras arbetsmiljö. Vad kan institutionerna respektive externa arbetsgivare förvänta av samverkansdoktorander och hur borde prioriteringar göras? Doktoranders möjligheter att planera och ha kontroll över sin arbetssituation försvåras exempelvis av att scheman för kurser ofta presenteras i nära anslutning till kursstart. Detta kan leda till flera svårigheter, bland annat att överblicka arbetspucklar men också att boka tider för insamling av empiri.

Såväl doktorander som erfarna forskare, inte minst handledare, uppmanades att uppmantra nyantagna forskarstuderande att gå med i SWERA:s doktorandråd. Det är särskilt angeläget att doktorandrådet och dess arbetsgrupp får in forskarstuderande från fler lärosäten.

Rådslaget avslutades med beröm från seniora forskare för doktorandrådets arbete under det gångna året samt arbetet med en förkonferensen som träffade mitt i prick vad gäller forskarstuderandes behov. Doktorandrådet bär med sig denna uppskattning som en stark kraft inför det nya verksamhetsårets arbete.

November, 2022

Arbetsgruppen för SWERA:s doktorandråd

Summarizing reflections from the Doctoral Council's session 2022.

On the sixth of October 2022, the Doctoral Council arranged a digital session during the main SWERA conference. The session had been planned by the Doctoral Council Working Group, consisting of Alex Örtegren, Jonas Udd, Linnéa Rosengren, Malin Kronqvist Håård, Maria Walla, Marie Bengtsson, Marina Karlsson, Sandra Svensson, Sara Viklund, Therese Friberg, Line Isaksson, and Maria Lennartsdotter. The latter two were also represented in SWERA's local organizing committee at Karlstad University.

The session started with a summarizing introduction on the doctoral council's work the past year and the different sessions during the preconference on the 4th of October, for more information see documents on the website of SWERA. The choice of the overall theme of the pre-conference, *In research we trust – navigating complexity in the PhD-journey*, reflected the overarching theme of the main conference, i.e., *Research for, on and in education*, yet in consideration of the specific challenges often mentioned by doctoral and licentiate students, namely publication and ethics. The introduction was followed by discussions in randomized groups, all led by members of the working group of the doctoral council. Doctoral students as well as other members of SWERA

from twelve universities participated. This diversity contributed with dynamics in the discussions. The working group of the Doctoral Council had prepared a few questions to choose from, on what had been presented at the doctoral students' preconference two days earlier. It was also possible to engage in other topics of value for the doctoral council, not least what ought to be focused on in the near future. After the group discussions, everyone gathered to give a summary on what had been discussed.

Ethical dilemmas

Main focus in all group discussions was put on research ethics and researchers' ethics, in particular the current shift in direction towards more applications of ethical approvals. Doctoral students often tangle with ethical dilemmas, but especially applications of ethical approval worry them since there are no possibilities to apply for ethical approval retrospectively. Hence, data risks becoming invalid. Doctoral students talk about difficulties navigating in a jungle, where the answers depend entirely on whose advice one seeks. We see different opinions and traditions within universities as between universities. The situation is especially problematic for doctoral students who receive vastly different advice on the subject and thus find it difficult to decide whether to trust supervisors who say ethical approval is not necessary. Many seem to think it is better to be safe than sorry, which is why they apply for ethical approval just to find out that it was not necessary. This insecurity contributes to the growing juridification of ethics in practice, a situation which researchers themselves create. Additionally, we seem to have ended up in a situation where legal aspects shape the research design rather than professional judgement. The organization is not large enough for all doctoral students' and senior researchers' applications. Furthermore, writing an application for ethical approval is time-consuming, as is writing the plan for data handling. However, it also gives us the opportunity to think carefully about all stages of research project already in the planning stage. One discussion group gave a good example of ethical counselling at universities or faculties, that is the novel research committee at Karlstad University that both doctoral students and senior researchers can use to get advice on whether the project needs ethical approval or not. A conclusion was made that senior researchers much more should address the issue of the increasing number of ethical approvals becoming a norm.

The panel during the doctoral council's preconference, inspired the discussion on every researcher appropriating ethics during the entire research process, not just when planning and according to legal aspects. The ability to make ethical considerations is a professional approach that should be kept alive throughout the doctoral period. Additionally, professionals should be confident in making ethical considerations even without ethical approval. It is an ability one practices during the third cycle studies as well as through further experiences. The critical voice of the researcher is important, not just concerning one's own role(s) in relation to society, activism, norms etc and in relation to the positioning of the roles. Supervisors carry a huge responsibility to be involved in doctoral students' projects, to understand each student's needs, since a person who is in a learning situation not always knows what is needed. A national doctoral course in ethics within education might contribute with better opportunities of over-viewing the area.

Ethical dilemmas were also raised in relation to the new ethical guidelines for co-writing that SWERA has decided on, in agreement with the Vancouver rules. Co-writing is considered positive, but also raises issues on what a co-writer must contribute with. Junior researchers depend on their supervisors or project leaders, which makes ethical considerations necessary.

Another aspect is that it could be difficult to determine which independent contribution the doctoral student is responsible for.

Writing a thesis

The different formats of Swedish dissertations, and language issues, were in focus of some group discussions. The conversations focused on the decreasing number of monographies in favour of compilation theses, as well as the choice between writing in English or Swedish. These issues depend on more reasons than just the aim and research area. Some doctoral students feel it necessary to put a lot of energy into defending their choice of writing monographies in Swedish, while others think they can write books for the general public after disputation. Those who are writing compilation theses can end up in a situation where writing the introductory chapter becomes difficult because the responses from reviewers affect the development of the writing process. It is quite common that the introductory chapter reflects the difficulties doctoral students face when trying to complete their theses. Since both formats have their values, it is important to keep the discussion going on doctoral students' different choices.

The choice of language is often strategic and related to both career and the readers you want to communicate with. Doctoral students need to ask themselves questions on the size of the research field, what the research field is like, and the choice of journal to publish in. The choice of language for the dissertation can give doctoral students different concerns, such as the amount of time it takes to practice their language skills, but also challenges when it comes to writing in English about Swedish data and context.

There was also a group discussion on what happens to a doctoral student who is part of a research project that is strictly controlled with predetermined methods and theoretical framework. The group asked the questions: Will those doctoral students get an equal education compared with those who create their own project? Additionally, there was also a brief discussion on what quality the rather short (four years) third cycle studies contribute with.

On the future work of the doctoral council

This year's annual preconference for doctoral students was highly appreciated since it was right on target on relevant, crucial, and hands-on issues for doctoral students. Most participants wanted the same or similar themes to be repeated at next year's preconference. Doctoral students often struggle with ethical issues so it would be valuable to continue on that theme. Ethical aspects of research need further discussion, especially dilemmas in respect to research that is close to practice. Also, ethical dilemmas concerning supervision, third cycle studies, publication, and journals' expectations, are collegial issues that must be discussed openly in the research society. SWERA can be a central node in creating conditions for this conversation within education.

Continuing this year's themes, another session on questionable journals and conferences as well as another session with one or several editors of scientific journals would also be appreciated, especially with hands-on advice on writing for publication. At the preconference, Nafsika Alexiadou's presentation on the review-process and editors' demands on an article were highly appreciated and were described as an opportunity to understand what happens behind the stage and learn the tricks of the trade. Furthermore, the decision on SWERA's approval of the Vancouver rules on co-writing was mentioned as being an important topic for discussion.

Another area which is urgent to discuss at next year's doctoral pre-conference is the working environment of doctoral students. What can departments and external employers expect of a doctoral student and how should priorities be made? Doctoral students have little opportunity to plan and control their work situation due to, for example, late publication of course schedules. This can lead to several difficulties, among them making it hard to overview periods of heavy workload but also booking appointments for sampling data.

Both doctoral students and experienced researchers were called on to encourage newly accepted third cycle students to join the doctoral council. It is especially urgent that more universities are represented in the doctoral council and its working group.

The session was ended by a statement from senior researchers on the excellent work carried out by the doctoral council the previous year and that the preconference hit right on target on the needs of doctoral students. The doctoral council appreciate the praise, and hope to continue their momentum in the coming year.

November 2022,

Working Group of SWERA's Doctoral Council